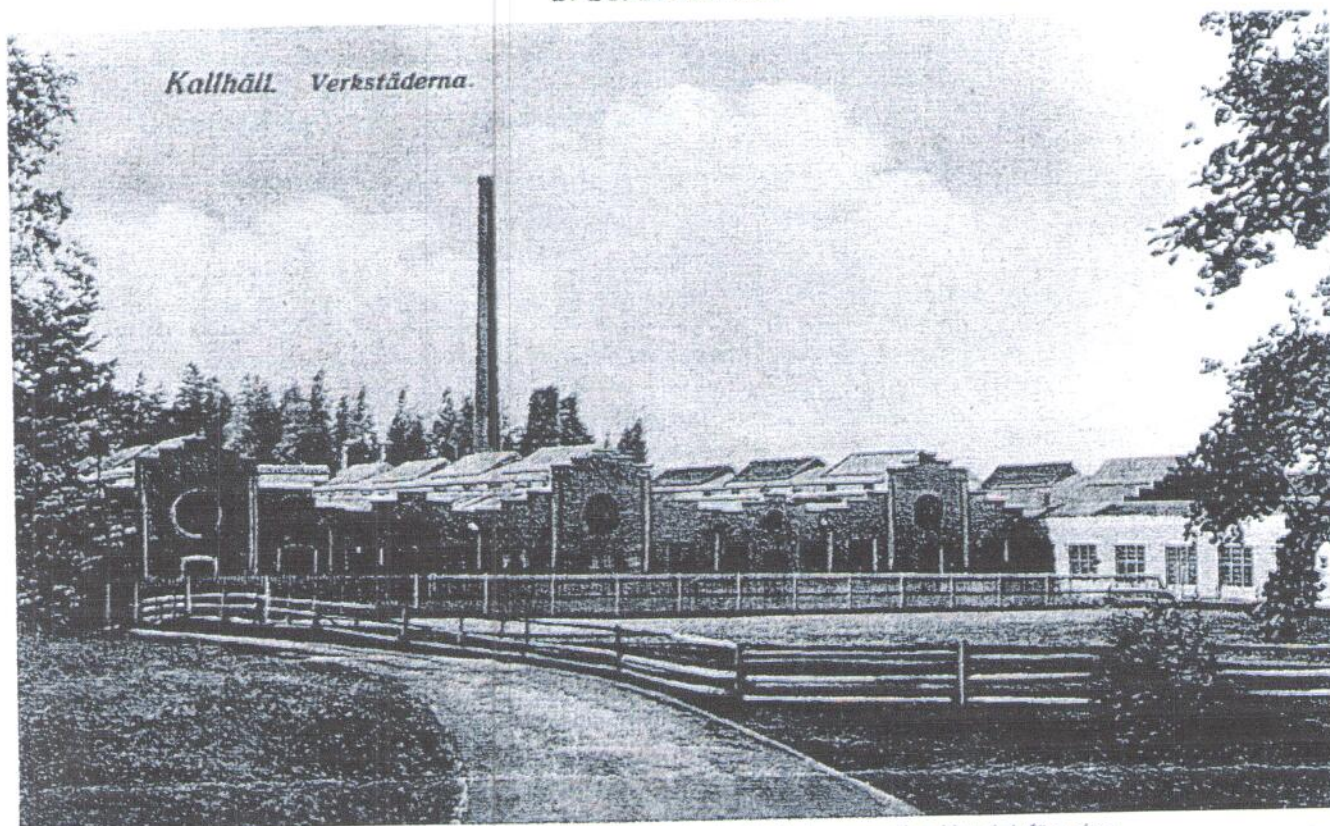

Historik över gatunamnen vid Bolinder strand

av Bruno Jervfors

Kallhäll Verkstäderna

Bolinders verkstäder, tidigt 1900-tal. Foto Kallhälls kooperativa Handelsförening

J & CG Bolinders Mekaniska Verkstads AB grundades 1844 av bröderna Jean och Carl Gerhard Bolinder. Året efter fick man kommerskollegiums tillstånd att bedriva verksamheten. Verksamheten var förlagd vid Klara sjö på Kungsholmen.

År 1906 förvärvade bröderna mark i Kallhäll och den industriella verksamheten flyttade dit 1909. Kostnaderna för mark och byggnation uppgick totalt till 800 000 kronor år 1909. Läget var strategiskt med ytor att utvidga verksamheten på, närhet till järnväg, tillgång till sjötransporter och mark för bebyggelse av bostäder. År 1933 delades J & CG Bolinders Mekaniska Verkstads AB upp i två delar. Verkstadsavdelningen slogs då samman med Munktells Mekaniska Verkstad i Eskilstuna under namnet AB Bolinder-Munktell, medan övrig verksamhet fortsatte i Kallhäll under namnet Bolinders Fabriks AB.

1936 invigdes Bolinders nya kontorshus på samma plats vid Klara sjö där verkstäderna tidigare hade legat. Huset ritades av arkitekten professor Erik Lallerstedt. Bolinders upphörde som företag 1956, då aktiemajoriteten förvärvades först av AB Elektroskandia och sedan av Svenska Maskinverken i Södertälje.

Omr 1945-50

Hanna Nilssons väg

Hanna Nilsson tillträdde 1914 som småskollärare vid Bolinders skola (sedermera Kallhälls skola). Skolan bekostades helt av J & CG Bolinders Meka-

niska Verkstads AB beträffande såväl drift som underhåll och förblev enskild till 1931.

Därefter övergick skolan till kommunal drift.

Hanna Nilsson tjänstgjorde i drygt 40 år och pensionerades 1955 och de flesta äldre Kallhällsbor har haft Hanna Nilsson som skolfröken.

Foto ur Bolinders Bladet 1938

Aron Lindgrens väg

Aron Lindgren var en tro-tjänare vid J & CG Bolinders Mekaniska Verkstads AB. Lindgren var född år 1868, anställd i bolaget 1901 och arbetade

som förman vid spistillverkningen. På sin 70-årsdag uppvaktades Lindgren av bolagets direktion genom verkstälände direktören Dahlerus, kontors-

personal, sina kollegor arbetsledarna samt av personalen på sin avdelning, varvid följande sades i hyllningstalet "Du har inga fiender - bara vänner".

Foto Bertil Höders, 1941

Sven Palms allé

Sven Palm var legendarisk trädgårdsmästare, anställd av Bolinders Fabriks AB för att sköta trädgårdsanläggningarna runt Kallhälls gård. Palm hade också ett förflutet som idrottsledare från 1930-talet fram till slutet av 1950-talet i IF Triangeln - den lokala

idrottsklubben i Kallhäll, stiftad den 1 december 1926.

1937 ändrades klubb-namnet till Bolinders IF Triangeln, sedan Bolinders Fabriks AB upplåtit mark för idrottsplats och gett vissa garantier om ekonomiskt stöd. År 1959

återgick klubben till det ursprungliga namnet eftersom Bolinders hade upphört som industriföretag.

Den allé som idag bär Sven Palms namn, leder till Kallhälls gård och har varit föremål för Sven Palms vård och omsorg.

Foto Berge Porträttstudie

Birger Dahlerus väg

Civilingenjör och verkstälände direktören Birger Dahlerus, född 1891, utsågs till Bolinders Fabriks AB:s första VD år 1933. Det tidigare företaget J & CG Bolinders Mekaniska

Verkstads AB uppdelades detta år i flera verksamheter och dess anrika namn kom att leva vidare i det nya företaget Bolinders Fabriks AB.

Birger Dahlerus var

tillsammans med Stellan Mörner bolagets grundare och medlem i direktionen samt bolagets VD fram till 1956, då aktiemajoriteten övergick till Svenska Maskinverken i Södertälje.

Foto 1930-talets början

Stellan Mörners väg

Civilingenjör greve Stellan Mörner avlade sin examen 1915 och anställdes samma år vid J & CG Bolinders Mekaniska Verkstads AB. Efter en tvåårig sejour vid SKF i Göteborg, återvände Mörner till Bolinders där han var verksam

till 1925 då han gjorde en studieresa till Chryslerbolaget i USA. Efter hemkomsten grundade Mörner Verkstads AB Herkules i Göteborg för att 1933 utnämnas till styrelseordförande i Bolinders Fabriks AB, vars grundare han

även var.

Stellan Mörner var också med och grundade Järfälla Skyttegille 1940, samt valdes till gilletts första styrelseordförande - en befattning som han uppehöll i 20 år.

Gjutmästare Rosbergs väg

Rosberg var anställd som gjutmästare vid Bolinders Fabriks AB. Genom studier vid vuxen ålder avlade

Rosberg en ingenjörsexamen, varefter han anställdes som ingenjör vid bolaget.

Kristoffer Huldts väg

Disponent Kristoffer Huldts var den siste att leda J & CG Bolinders Mekaniska Verkstads AB innan ombildningen år 1933 till Bolinders Fabriks AB i

Kallhäll och AB Bolinder-Munktell i Eskilstuna.

Huldts efterträdde 1927 den siste av släkten Bolinder som verkade som ledare för bolaget. →

Foto ur Järfälla-Bygden 1930

Anton Johanssons väg

Anton Johansson, som gick under namnet "Stora Johan", var en profil i bolaget. Johansson var anställd som gjutmästare och var även under en period företrädare för gjutarna i det fackliga arbetet.

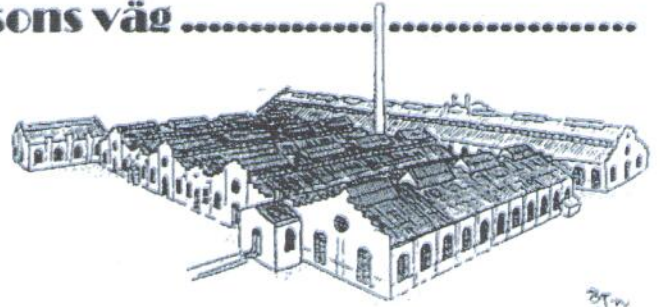

Foto 1950-talet

Henry Bergstens väg

Henry Bergsten var anställd vid Bolinder Fabriks AB som gjutare. Bergsten var politiskt verksam i Järfälla, först som kommunist, men bytte på 1930-talet partitillhörighet till socialdemokraterna. Bergsten var under många år ordförande i Bolinders

IF Triangeln och satt även i Järfälla Skyttegilles styrelse. Bergsten var även ledamot i Stockholms Bandyförbund. Bergsten gjorde en kommunal och politisk karriär, varvid han kom att inneha tjänsten som verkschef i vatten- och avloppsverket och se-

nare, på 1950-talet, tjänsten som direktör i det kommunala fastighetsbolaget. Bland flera politiska uppdrag i ledande ställning kan nämnas uppdragen som ordförande i byggnadsnämnden 1952-56 och ordförande i kommunalfullmäktige 1955-58.

Foto omkr 1935

Hubert Laurins väg

Civilingenjören Hubert Laurin, född 1885, anställdes som chef för gjuteriet vid J & CG Bolinders Mekaniska Verkstads AB år 1928. Dessförinnan hade Laurin varit anställd vid

Munktells Mekaniska Verkstad i Eskilstuna, vars gjuteri han byggde upp från grunden. Laurin deltog mycket aktivt med moderniseringen och utvecklingen av gjuteriet och

fanns med i det nya bolaget Bolinders Fabriks AB vid ombildningen 1933. Laurin skapade sig ett erkänt rykte som en av landets främsta fackmän inom gjuteribranschen.

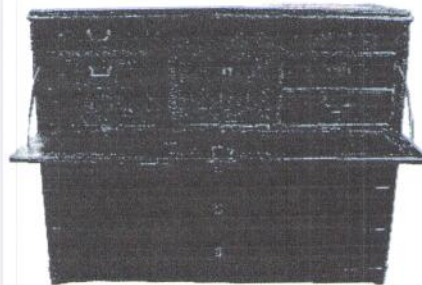
Källor: Bolinderbladet och Lars Gustafsson jr - Järfällaboken I o II

Gåva till Hembygdsföreningen

Järfälla Hembygdsförening har genom gåvobrev den 20/1 2005 mottagit en sekretär av AB Stopalo genom en av företagets ägare, Carsten Cederstrand. Sekretären är 143 cm bred, 56/52 cm djup och 115 cm hög. Den består av två delar med lite olika djup, därav de två måtten.

Enligt givaren av gåvan har sekretären en gång stått i Barkarby gästgivaregård och tillhört gästgivare Johan Erik Andersson, den siste egentlige gästgivaren på Barkarby.

AB Stopalo har haft en Järfällaan-

Sekretär från Barkarby gästgivaregård
Foto Britt-Marie Westberg-Lindberg

knytning genom att det till en del var lokaliserat till Veddesta från 1961 och in på 90-talet. Företaget köper, säljer och hyr ut antikviteter. Själva namnet är bildat av de första bokstäverna i Stockholm, Paris och London, där företaget haft filialer.

Föreningen tackar så mycket för gåvan. Styrelsen har i samråd med Viola Lundberg på Majorskan överenskommit att som deposition placera sekretären på Majorskan, Kaptensvägen 7 på Flottiljområdet i Barkarby.

Lars Gustafsson jr

Ur Järfälla Hembygdsblad 2005:2